

panelið

Bankademokratisering

Sambært lýsing í Dimmalætting í seinastu viku verður ársaðalfundur í Sjóvinnubankanum komandi hósdag. Millum tey mál, sum eru á dagsskrá, er uppskot frá partaeigarum um broyting av §9 og §13 í viðtøkunum. Tá einki verður sagt nærri um, hvat hetta uppskot gongur út uppá, og tá hetta tó má haldast at hava ein vissan áhuga, í hvussu er hjá partaeigarum bankans, so fari eg at greiða eitt sindur frá hesum uppskoti, og hvat ið liggur aftanfyrri.

Uppskotið er sett fram av fiskimannafelagnum, sum er ein av partaeigarunum í bankanum, og tað miðar imóti at broyta reglurnar fyri nevndarval. Sambært galdandi reglur, sum eru tær somu, ið galda fyri flest partafeløg, hevur meirilutin av partapeninginum rættin til at seta alla nevndina, og samtundis hevur ein minniluti ongan møguleika fyri at ávirka eitt nevndarval. Í Sjóvinnubankanum eru 3 partaeigarabólkar. Tveir stórir partaeigarar eiga 1/3 av partapeninginum hvør. Seinasta triðingin eiga um 1300 stórrí og smærri partaeigarar. Sambært galdandi reglur kunnu teir tveir stóru partaeigararnir einsamallir seta alla nevndina, og hóast allir hinir partaeigararnir hevdu møtt upp á aðalfundi, so høvdu teir ongan møguleika fyri at ávirka tær avgerðir, sum

verða tiknar, og valið av nevnd. Hetta halda vit vera skeiðt og ódemokratiskt, og tað er hetta, sum uppskot FF's mælir til at broyta. Mælt verður til, at tað verða seks nevndarlimir. Hetta verður gjørt, fyri at teir triggja partaeigarabólkarin kunnu verða javnt umboðaðir. Uppskotið er so eisini um at seta atkvøðureglurnar so, at hvør av partaeigarabólkunum skulu kunna ávirka valið av 2 nevndarlimum. Hetta má væl sigast at vera eitt sera rimiligt uppskot, og samsvartur hetta jú bert við tær lutfalsvalreglur, sum longu eru galdandi á so nógvum øðrum okkum í samfelagnum.

Vísast kann eisini á, at hóast ið verður gjørt nakað fyri at demokratisera stýrisskipanina í teimum feroysku peningastovnum, so eru menn komnir væl áleiðis við hesum í Danmark t.d. Í nógvum bankum eru reglur, sum avmarka tann part av tí samlaða partapeninginum, sum hvør einstakur partaeigari kann atkvøða við. Hetta verður gjørt, tí menn halda tað ikki vera heppið, um nakrir heilt fáir partaeigarar skulu hava ov nógv at siga. Sum dømi um hetta kann nevast, at í danska Handlsbankanum, sum umboðar Sjóvinnubankan í Danmark, kann eingin partaeigari atkvøða við meira enn 1/1000 av tí samlaða partapeninginum. Hetta vildi í Sjóvinnubankanum

svara til kr. 6.400, meðan teir stóru partaeigararnir har atkvøða við yvir 2 mill. kr. Sjálvur havi eg aður vist á, at tað er órimiligt, at kundarnir í einum peningastovni einki skulu hava at siga. Tað eru jú teir, sum eru grundarlagið undir øllum virkseminum hjá peningastovnum. Í hesum sambandi kann verða nevnt, at í danskum sparikassum verður beint nú sett í verk reglur, har innskjótarnir verða við til at velja stýri sparikassans. Í sumnum forum er treytin, at ein hevur kr. 500 innistandandi. Í øðrum forum er treytin, at ein stendur sum »garantur« og teknar garantpartar uppá kr. 1.000. So tað er ikki púra úr vón og viti, tá slíkir spurningar verða reistir her heima eisini.

Eitt líknandi uppskot sum tað, ið her er greitt frá, varð eisini sett fram til seinasta aðalfund hjá Sjóvinnubankanum. Tað varð felt tá eftir tilmæli frá nevndini, men orsøkin til, at uppskotið verður sett fram aftur er tann, at eftir okkara tykki var uppskotið felt út frá skeivum fyrtreytum. Grundgevingin hjá nevnd bankans at mæla frá at samtykkja uppskotið var tann, at hildið var, at samb. eina seliga grein í partafelagslógini skuldu 9/10 partar av øllum partapeninginum atkvøða fyri uppskotinum, um tað lógliga kundi samtykkjast. Hetta helt

nevndin fór at verða ógjørligt, ta partapeningurin var á so nógvum hondum, og tí kundi ikki roknað við, at tað fór at bera til at koma í samband við so nógvir partaeigarar, sum kravdust fyri at fáa uppskotið samtykt við so stórum meiriluta. Men einki varð tó sagt um, hvort nevndin í prinsippinum kundi taka undir við uppskotinum ella ikki.

Fiskimannafelagið hevur kannað teir lögfrøðsligu spurningarnar í samband við hetta uppskot. Og vit hava fingið váttað frá serfrøðingi í partafelagsviðurskiftum, at ein slík viðtøkubroyting sum henda lógliga kann samtykkjast eftir teim reglum, sum tilskilaðar eru í viðtøkunum. Og tað vil siga, at um bert teir báðir stóru partaeigararnir eru hugaðir fyri at fremja eitt slíkt uppskot sum hetta, so er hetta nóg mikið fyri at fáa tað samtykt.

At hesar nýggju fyrtreytir fyrliggja, er orsøkin til, at hetta mál aftur stendur á skránni í ár, og tá nevndin ikki hevur sagt seg vera imóti eini demokratiser- ing, so er væl orsøk til at rokna við, at hetta uppskot, ella møgulega eitt annað, sum ber í sama borð, fer at fáa góða móttöku á aðalfundinum.

Óli Jacobsen

við-merkingar

Betri tænasta

Um yvirtøkuna av postverk- inum skrivur 14. september í oddagrein:

—Skulu vit enda lukku- ynski okkara í sambandi við yvirtøkuna av postverkinum við teimum orðum, at yvir- tókan áleggur øllum ábyrgd- armonnum eina mikla skyldu, og hon er, at vist verður í verki, at eitt feroyskt postverk kann geva fólkinum eina líka góða og betri tæn- ast, enn danska postverkið í Føroyum var ført fyri at geva. Tað raður um at visa, at gott skil verður á øllum rakstri og í øllum viðurskift- um postverksins. Vit hava tað álít á fólkinum, at soleiðis verður tað.

Góðtiknar í friði og náðum

Dimmalætting skrivur í oddagrein:

—Tann fiskivinnupolitikk- ur, sum lunnar vórðu lagdir undir av landsstýrinum undan hesum, var fundvisur í, at hann miðaði imóti at byggja verju av fiskistovninum á sáttmálar við ávis onnur fiskivinnulond. Eitt spildur- nýtt tiltak er aldri føtt full- komið, og royndirnar prógva, at býtið millum fremmandu fiskitjóðirnar og Føroyar kom at taka seg eitt sindur annar- leiðis upp enn ætlað. Men her mundi borið til at broytt reglurnar eftir royndunum og fingið hesar góðtiknar í friði og náðum.

280.000 systkinabørn færri

Dagblaðið víðger stríðið í Rhodesia í oddagrein og held- ur óbeinleiðis við teimum hvíta valdsharrunum í land- inum:

Hitt svárasta er tó at noyðast at siggja í eyguni, at tá blóðfloðin er avfjarað eftir ragnarrokið, fær Rhodesia eitt stýri, sum líkast teimum kavrotnu juntunum, vit kenna frá Uganda til Gambia, frá Algier til Zanzibar. Vit europearar eru tá 280.000 systkinabørn fátækari.

Ørindasveinur

FRAMIN ger viðmerkingar til grein hjá Birgir Danielsen og skrivur:

—Tað er heilt greitt, hvar BD stendur í hesum máli, og tað var ikki annað væntandi. Hann er imóti fiskimonnum. Hann situr í góðum og væl- løntum starvi og kvitterar við at ganga ørindini hjá reiðar- unum.

Fundurin á Tvøroyri

Harri blaðstjóri, gevið mær innivist!

Sosialdemokratar ella sosial- istar. — Hetta var yvirskriftin hjá einum skelkaðum í Dimma- lætting um fundin á Tvøroyri, har Atli Dam, lógmaður, og Pauli Ellefsen, lógtingsmaður, lögdu fyri til orðaskifti. Og sjálvandi mátti (ella skuldi) lóg- maður fáa eina skarnbyttu oman yvir seg frá Dimmalætting. Annað var ikki væntandi hað- ani, tí hann loyvdí sær at tosa um, at at tosa um, at tað al- mennta skal stýra okkara vinnu- livi, fiskiskapi og okkara virki- um. Ja, hvat pinir teir borgar- ligu meiri inn at salini enn hetta? Um hesin skelkaði javnaðarmeð- ur var javnaðarmaður, átti hann at vita og lisið grundsjónarmið javnaðarfloksins, har orðini hjá lógmanni samsvara orðarætt við. Ætlandi er tað ein sam- bandsgrýla her í oynni ella norðanfjørð, sum hevur skrivað hatta brævið í Dimmu. Nei, sambandsgrýlur, nú hava reið- ararnir og stjórnir mergsogið okkum fiskimenn og arbeiðs- menn nokk, nú kunnu vit hóma ein glotta fyri stavni. Men tíverri er tað nóg fyri at vita sær, at enn eru tað fiski- og arbeiðs- menn, sum ganga við kykkandi ond og ligva og fjálga um okkara reiðarar og stjórnar.

Um nú hesin persónur, sum

nevnið seg skelkaðan, var javnaðarmaður, so trúgvi eg ikki, at lesarabrávið hevði verið so ónd- sinnið skrivað. Frá teimum borgarligu hevur man ongantið væntað nakað gott, og tí er einasta bjargingin hjá Føroya fólki at fylkjast um javnaðar- flokkinn.

Suðringur.

Framhald frá síðu 3

Harafurtat vitjaði flokkurin nakrar av almennu stovnunum — mentunarsetrið á Debesar- troð, Fróðskaparsetrið, Útvarp Føroya o.a.

Í Útvarpinum spurdi flokkur- in m.a., hvi Útvarpið bert nýtti vesturlendsk tölendi. — Men úr- slitið verður ikki almennakunn- gjørt enn, sigur Magni.

Eisini fingi HF'arnir eitt sindur av mentunarlígarí føði suður aftur við. Í Kvivik sóu tey sjónleikin Spanska Fluga og prátaðu aftaná við Axel Tórgarð prest á Kirkjuteigi. Eisini hava tey vitjað Ingávil av Reyni og sæð sjónleikin hjá Jens Paula Heinesen, listarverkið »Hvønn

staikin skal eg fara í, pápi?« Sjónleikin sou tey saman við einum HF-flokki í Havni. Eftir leikklok var kjak um leikin. Meinigarnar um hann vóru ógvuliga ymiskar. Flestu hildu hann vera góðan, men tað tykist, sum um fólk hava ov nógv við at hefta seg í sognina og duga ikki at siggja leikin, sum hann er og meta hann út frati.

Eitt lið í desentraliser- ingini

Magni og Búði vísa á, at HF í Suðuroy er eitt tyðandi lið í desentraliserings-tosinum hjá politikkarum og øðrum samfel- agsmönnum.

Magni: — Eg hevði ikki farið í skúla aftur, um tað ikki var tætt við heimbygðina.

Búði: — Er ein fyrst farin frá heimbygðini, kemur ein ikki heim aftur, og hetta við HF í Suðuroy kemur serliga smá- bygðunum til góðar, sum t.d. Sumba og Porkeri.

Magni: — Tað kann vera, gott at koma burtur, men tað kann ikki vera rætt, at ein skal vera noyddur at fara til Havnar.

Miðar móti vinnulivin- um

HF-útbugvingin roynir at miða móti vinnulivinum við t.d. lærugreinini fiskivinna, men prógvið skuldi verið meira vert, sigur Búði. Eisini átti HF at havt eina landbúnaðargrein, har vit lærdu eitt sindur um upp- dyrking og royndir ella um landbúnaðarmøguleikar í Føroy- um í heila tikið. Men størsti meinbogið við landbúnaðinum eru privatu ognarviðurskiftini. Einstakir menn hava ikki ráð at útvega sær nóg góða útræð, og framleiðsluútreiðslurnar eru eisi- ni stórar fyri einstaklingar, tá jarðarstykkini eru so smá. Í staðin átti at verði skipað fyri kollektivum brúnum, har nakrir menn taka seg saman og í felag eiga og virka brúkið.

Til HF-skeiðið í Suðuroy fyri komandi árið eru enn bert 12 umsóknir komnar, men umsókn- artrestin er longd til miðjan apríl.

jo-mo

Lýsið í sosialinum